

SUMMARY

Xu Minyi, Levytska Iryna. Mechanisms of artistic communication in various arts.

The article is devoted to the theoretical analysis of the main mechanisms of artistic communication in various types of art, consideration of the peculiarities of the perception of artistic and non-artistic types of text, as well as the forms of implementation of artistic dialogue. The features of understanding of a literary text are determined, which are as follows: the perception of a literary text is built according to the laws of associative-figurative thinking (a person's ability to establish a connection between individual events, facts, objects or phenomena); the literary text contains a "subtext, interpretive functional plan" (disclosure of the meaning of the work by decoding the subtext); fictional text affects the emotional sphere of the recipient.

The conditions for understanding a literary text include: the recipient's ability to experience (empathize) information; the recipient's possession of the means (language) of expressiveness or expression of a literary text; the presence of a sensitive characteristic of the perceiver (the ability to intuitively and emotionally penetrate into the meaning of a work of art). The article discusses the problem of training future teachers of musical art, aimed at developing students' artistic and communicative skills, stimulating motivation to establish an emotional connection between students and a work of art in the process of pedagogical communication.

Key words: *artistic communication, artistic dialogue, language, artistic text, teacher of musical art.*

УДК 378.14:785]:378.016:78.09

Ван Біньбінь

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0003-1886-4993

Галина Ніколаї

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0001-6751-1209
DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/305-316

СТРУКТУРА ТРАНСКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті висвітлено результати досліджень проблеми формування транскультурної компетентності здобувачів другого рівня вищої музично-педагогічної освіти у процесі їхньої інструментальної підготовки. Обґрунтовано структуру транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва, що включає такі взаємопов'язані компоненти, як світоглядний, компетентнісний і творчий. Світоглядний компонент забезпечує транскультурне бачення музичної картини світу, компетентнісний компонент містить транскультурну обізнаність із інструментальною музикою різних геокультурних регіонів і здатність адекватно відтворювати її зразки, творчий компонент включає здатність створювати й розповсюджувати музично-інструментальні зразки транскультурного характеру

Ключові слова: *структура, транскультурна компетентність, магістри музичного мистецтва, музично-педагогічна освіта, інструментальна підготовка, компоненти.*

Постановка проблеми. Глобалізаційні і транскультурні процеси зумовлюють виникнення потреби модифікації вищої школи, зокрема підготовки магістрів музичного мистецтва, з урахуванням наднаціональних тенденцій розвитку міжнародного освітнього простору. Серед актуальних питань виокремлюємо проблему обґрунтування структури транскультурної компетентності у здобувачів другого рівня вищої освіти в процесі їхньої інструментальної підготовки. Уважаємо, що транскультурна компетентність магістрів музичного мистецтва є інтегрованим утворенням. Вона забезпечує здатність здобувачів розглядати зміст і форму музичних творів у контексті сучасних глобалізаційних процесів, а також ідентифікувати їх жанрово-стильові ознаки у просторі світового музично-інструментального мистецтва і накопичувати транскультурний музичний репертуар. Припускаємо, що прогностичний потенціал концепту транскультурності дозволить нам підвищити якість фахової підготовки здобувачів другого ступеня музично-педагогічної освіти завдяки формуванню всіх складників відповідної компетентності. Тому вирішення проблеми обґрунтування компонентної структури транскультурної компетентності майбутніх магістрів музичного мистецтва саме на часі.

Аналіз актуальних досліджень Актуальність нашої статті підтверджується наявністю значної кількості публікацій стосовно концептів глобалізації та мультикультуралізму. У минулому десятилітті в дослідницькому просторі української філософії освіти активізуються розробки проблеми транскультурності, що враховують напрацювання зарубіжних науковців (В. Велш, Л. Горбунова, М. Маклуен, К. Матоба, П. Рікер та ін.). За результатами поняттєво-термінологічного та порівняльно-зіставного аналізу великої кількості джерел стало очевидним, що в той самий час у педагогічних розвідках активно досліджуються інші питання, зокрема питання інтеркультурної, міжкультурної, полікультурної та мультикультурної освіти й виховання в межах вищої освіти (Р. Антонюк, Л. Єпик, О. Коваленко, О. Кондратьєва, Н. Лавриченко, І. Лощенова, Л. Пуховська, Н. Самойленко, Є. Хачатрян та ін.) та в межах інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (Н. Білова Г. Ніколаї, О. Реброва, І. Сташевська, У Іфан та ін.). Проте проблема формування саме транскультурної компетентності у сфері музично-педагогічної освіти залишається невирішеною.

Мета статті полягає в обґрунтуванні структури транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва, яку вони набувають у процесі інструментальної підготовки.

Методи дослідження. Для реалізації мети у статті використано низку дослідницьких методів – загальнонаукових (конкретизація та узагальнення) і конкретно-наукових аналітичних (поняттєво-термінологічний, генетичний та порівняльно-зіставний аналізи), за допомогою яких узагальнено наукові положення щодо феномену транскультурної компетентності та конкретизовано структуру останньої стосовно магістрів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу Вирішення проблеми формування транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва у процесі їхньої інструментальної підготовки з необхідністю потребує обґрунтування структури досліджуваного феномену, що в умовах відсутності відповідних розробок варто здійснювати з урахуванням напрацювань у сфері інтеркультурної/міжкультурної/полікультурної/мультикультурної освіти й виховання. Зокрема, у структурі полікультурної компетентності студентів мистецьких спеціальностей Н. Білова виокремлює мотиваційно-ціннісний, когнітивно-аналітичний, художньо-виконавський та комунікативно-рефлексивний компоненти (Bilova, 2018, с. 152).

М. Князян стверджує, що структура загальнокультурної компетентності студентів складається з трьох провідних компонентів, як-от: мотиваційного, когнітивного, функціонального. Мотиваційний компонент містить переконання майбутнього вчителя у важливості пізнання різнонаціональної культури; когнітивний – відображує систему знань з двома провідними сегментами (культурним і психолого-педагогічним; функціональний – містить чотири групи вмій щодо дослідження культури, її поширення, забезпечення інтеркультурної взаємодії, розвиток себе в культурі) (Князян, 2016, с. 55).

Полікультурна компетентність знаходиться в центрі уваги китайської дослідниці У Їфань. Наукиня включає до її структури два складники – етнокультурну та етнохудожню компетентності, які дозволяють майбутнім вчителям музики «вільно володіти художньо-виховним ресурсом мистецтва в процесі створення діалогу культур в умовах полікультурного середовища» (У Їфань, 2012, с. 10). Викликає інтерес пропозиція У Їфань щодо співставлення етнокультурної та етнохудожньої компетентностей, у результаті чого дослідниця виявляє наявність у них спільних структур, як-от: «досвід пізнання та переробки художньої інформації музичного фольклору; уміння та навички застосування виконання народних музичних творів у навчальному процесі полікультурного середовища; фахові якості особистості вчителя музики, які потрібні до роботи в полікультурному середовищі, його особистісні ціннісно-орієнтовані інтенції на полікультурну освіту» (там само).

За результатами порівняльно-зіставного аналізу наукових розвідок у нагоді стане оригінальна ідея Є. Хачатрян щодо формування міжкультурної дискурсивної компетентності. Автор визначає останню як інтегративне особистісне утворення, що характеризується особистісними якостями, які проявляються через умотивованість щодо міжнародної співпраці, спрямованість на толерантність міжкультурної комунікації, рефлексивність стосовно перебігу останньої та її результатів. Міжкультурна дискурсивна компетентність ґрунтується також на системних знаннях із різних видів професійного й ділового дискурсу і забезпечується дискурсивними вміннями та навичками писемного й усного мовлення, які реалізуються у процесі професійно-ділової взаємодії з агентами інших культур (Хачатрян, 2020, с. 183). У свою чергу, О. Коваленко визначає структуру міжкультурної компетентності, що складається з чотирьох компонентів (соціокультурного, комунікативного, лінгвістичного і психологічного), за допомогою яких індивід може успішно взаємодіяти з представниками різних культур (Коваленко, 2021, с. 121-129).

Певний інтерес становить визначення полікультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи, до якого його авторка, О. Кондратьєва, вводить поняття «глобалізація мультикультурного соціуму». У своєму дисертаційному дослідженні наукиня дефініціює полікультурну компетентність як багатоконпонентне утворення, до складу якого входять теоретичні знання щодо своєрідності національної культури власної та іншої країн, трансформовані ціннісні орієнтації, інтегровані полікультурні вміння та навички, «які забезпечують толерантне ставлення до представників інших соціальних груп, національностей, релігійних конфесій під час міжкультурної комунікації та здатність вирішувати професійні завдання в умовах глобалізації мультикультурного соціуму» (Кондратьєва, 2016, с. 184).

Цікавою є структура означеного феномену, яка складається з таких компонентів: 1) семантико-когнітивного, що передбачає «засвоєння знань про полікультурну освіту, основні її поняття, моральні цінності людства, культурологічні особливості іншомовних країн»; 2) мотиваційного, що «відображає усвідомлення важливості толерантних відносин, міжкультурного діалогу та оцінки соціокультурного досвіду»; 3) комунікативно-діяльнісного, що включає навички міжкультурної комунікації, «сформованість розпізнавання культурної конотації», активну участь у діалозі культур; 4) ціннісно-рефлексивного, що містить «навички рефлексії, усвідомлення практичності полікультурної активності та самоорганізацію передачі досвіду міжкультурної взаємодії» (Кондратьєва, 2016, с. 119).

Вважаємо, що у процесі міжкультурної взаємодії кожен індивід змушений вирішувати дві основні проблеми – як зберегти власну культурну ідентичність та як засвоїти цінності чужої культури. У цьому зв'язку Н.Самойленко пропонує чотири основні стратегії формування міжкультурної компетентності особистості: асиміляцію, сепарацію, маргіналізацію та інтеграцію (Самойленко, 2013, с. 87). Ми згодні з автором, що під час формування міжкультурної компетентності найбільш ефективною з означених стратегій стає інтеграція, що передбачає збереження індивідом власної культурної ідентичності при одночасному опануванні культурними цінностями інших суб'єктів комунікації, що вимагає цілеспрямованих зусиль і відбувається усвідомлено на відміну, наприклад, від інкультурації в межах рідної культури, що значною мірою відбувається на інтуїтивному рівні.

За результатами аналізу наукової літератури встановлено, що в університетському освітньому просторі Китаю сьогодні функціонують три основні моделі формування полікультурної компетентності студентів: американська, європейська і китайська, мікстова. Мікст полягає у пристосуванні елементи двох перших моделей до ментальних національних особливостей Піднебесної. У цьому зв'язку цікавою є пропозиція Чжан Ювень розглядати структуру полікультурної компетентності студентів китайських університетів у такому компонентному складі: 1) мотиваційно-потребовий компонент, що включає розвиненість мотивів щодо оволодіння знаннями й уміннями полікультурної взаємодії, а також наявність потреби в їх постійному вдосконаленні; 2) емоційно-ціннісний компонент, що складається з проявів позитивного ціннісного ставлення до інших культур та їх носіїв, а також відчуття позитивних емоцій від спілкування з агентами інших соціокультурних спільнот; 3) когнітивно-функціональний компонент, що передбачає сформованість знань щодо сутності культури та її особливостей у різних народів, норм міжкультурної комунікації та взаємодії, а також відповідних умінь (інтелектуальних, організаційних, комунікативних і рефлексивних); 4) особистісний компонент, що містить особистісні якості, завдяки яким реалізується полікультурне спілкування (доброзичливість, толерантність, емпатійність тощо) (Чжан Ювень, 2020, с. 199-200).

З огляду на те, що інтеграційний концепт має вагоме значення щодо визначення складників транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва, певний інтерес для наших розвідок становить структура інтегральної компетентності майбутніх викладачів музичного мистецтва та

хореографії, яку запропонувала у своєму дисертаційному дослідженні І. Хмелевська. Зауважимо, що кожен з чотирьох компонентів інтегральної компетентності майбутніх викладачів музичного мистецтва та хореографії конкретизується у двох відповідних елементах, як-от: 1) мотиваційно-самокорегувальний (усвідомлення потреб актуалізації певних компетентностей і вмотивованість формування компетентностей задля досягнення самостійно визначених художньо-педагогічних цілей); 2) компетентнісно-адаптаційний (актуалізація компетентностей інтеграції інформації в цілісні міжпредметні мистецько-синкретичні комплекси й адаптація художньої інформації з огляду на специфіку мистецько-освітнього процесу); 3) методико-персоналізований (актуалізація компетентностей досягнення індивідуальних особистісно-емоційних та психологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу і творча актуалізація компетентностей добору та проектування персоналізованих методів навчання); 4) творчо-інтерпретаційний (творче застосування педагогічно-інтерпретаційних і виконавських компетентностей, а також освітньо-організаційних і фахово-методичних компетентностей) (Хмелевська, 2021, с. 191-192).

Презентація наукової думки стосовно структури інтеркультурної/міжкультурної/полікультурної/мультикультурної компетентності фахівців педагогічної галузі засвідчило її (думки) багатогранність. Проте відсутність розвідок щодо формування транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва та її структури потребує, у першу чергу, серйозного обґрунтування, у тому разі – порівняльного аналізу концептів полікультурності/мультикультурності й транскультурності.

Стосовно полікультурності оригінальною є думка Антоніо Перотті, який вважає, що саме вона (полікультурність) лежить в основі нової концепції суспільства. На зміну концепту «глобальне суспільство» приходять концепт «вузлового, мережевого суспільства». Науковець вважає, що індивіди більше не належать до єдиного суспільства, а входять у численні мережі, які перетинаються і створюють безліч можливих комбінацій. Таким чином, суспільство у процесі перманентної соціалізації само себе розбудовує (Перотті, 2001). На нашу думку, ідеям мережевого суспільства суголосним є інший концепт – концепт транскультурності. Стосовно його трактування вважаємо важливим твердження Поля Рікьора щодо необхідності розглядати людство як єдине ціле, котре «вступає в еру загальнопланетарної цивілізації, що свідчить про колосальний прогрес у всіх сферах життя, але в той самий час ставить складне завдання адаптування культурної спадщини до цього нового стану та її збереження» (Рікер, 2002, с. 316).

Задля розуміння сутнісного змісту концепту транскультурності до термінологічного поля нашого дослідження слід включити поняття «акультурація». Результати генетичного та поняттєво-термінологічного аналізу засвідчили, що термін було запроваджено в другій чверті минулого століття американськими етнографами та соціологами в контексті дослідження сучасної їм культури індіанців і ступеня їх асиміляції до домінувальної культури. Було обґрунтовано, що акультурація становить результат взаємовпливу культур, а не повного поглинання однією інших. Отже, у процесі акультурації вирішуються дві взаємопов'язані проблеми: входження в інокультуру та бажання зберегти свою культурну ідентичність. У порівнянні з концептом мультикультурності зазначимо, що останній фокусується на іншій проблемі – не культурній асиміляції, а співіснуванню різних культур у повній самодостатності.

Видається також доречним зіставити концепт транскультурності з актуальним сьогодні феноменом гібридизації культури, що визначає, зокрема, зміни в репрезентації такої форми ідентичності, як національна. Наголосимо, що на відміну від мультикультуралізму, що встановлює ціннісну рівність й самодостатність будь-яких культур, концепт транскультурності передбачає їх відкритість і взаємозалученість. Принцип диференціації змінюється на принцип інтерференції (процес спонтанного накладання ознак однієї системи культури на іншу), тобто «розсіювання» символічних значень однієї культури в полях інших культур. Цікаво, що Н. Женис характеризує транскультурність як «стан віртуальної приналежності індивіда багатьом культурам» (Женис, 2018, с. 49).

Слід звернути увагу й на дослідження концепту транскультурності в лінгвістичній царині. Так, Аріана Дагніно досліджує нове покоління письменників з «гнучкою ідентичністю», що реалізують означений концепт не тільки у своїй творчості, де вигадані персонажі знаходяться за межами етнічних, національних, расових або релігійних локусів ідентичності, а й у власному способі життя. Їм притаманні нові жанрові моделі, техніки оповідання, гібридність, транслінгвізм, детериторіалізація та неономадизм (Dagnino, 2013). Неономади самі створюють світ, у якому живуть. Стаючи кочівники на певний час, вони з нетерпінням чекають пізнання інших культур, із задоволенням «поринають» у різні культури. Сьогодні з'явилося покоління студентів, які за програмами мобільності кожного року змінюють університети й країни свого навчання.

Наголосимо, що концепт транскультурності акцентує увагу на перехідному характері сучасної культури, для якої характерними стають

гібридизація, контамінація (змішування, злиття різнорідних чинників у нову сукупність) і переплетення. Результатом означених процесів стають складні транскультурні мережі, причому і на макро-, і на мікро- соціокультурних рівнях є наявним взаємопереплетення загального, особливого, специфічного й унікального. Саме таким чином на макрорівні виникають гібридні культури, що становлять суперечливі «набори різного», а на мікрорівні – нова ідентичність індивідів із неоднозначною внутрішньою структурою. Л. Горбунова стверджує, що суттєву рису транскультурної ідентичності становить «динамізм її структури, своєрідна флюїдність, пластичність, здатність швидко переформатовуватися відповідно до запитів і проблем наявних конкретних ситуацій і подій» (Горбунова, 2015, с. 398).

На нашу думку, важливою складовою транскультурної компетентності (її світоглядного компонента) стають моральні орієнтації особистості. У цьому контексті слід згадати теорією морального розвитку Л. Кольберга, який виокремив три рівні морального міркування (доконвенційний, звичайний і постконвенційний). Останній характеризується розумінням особистістю універсальних етичних принципів, які є абстрактними й невизначеними, хоча можуть включати чіткі позиції щодо необхідності збереження життя за будь-яку ціну та важливості людської гідності. Крім цього вважаємо, що й така складова досліджуваної компетентності, як транскультурна ідентичність, характеризується постконвенційною моральною орієнтацією, переконаністю в пріоритеті прав людини і готовністю працювати задля їх реалізації (Kohlberg, 1984).

Ефективне формування транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва стає можливим у межах транскультурної освіти, коли осмислення відносин з Іншим базується на концептах відмінності, трансгресії і гібридної формації. Л. Горбунова вважає, що саме в такому випадку «із хаотизованої сукупності вимог до індивіда, волею часу і долі залученого в стрімкий процес глобалізації, постає транскультурна компетентність – одна з ключових когнітивно-комунікативних стратегій сучасності» (Горбунова, 2015, с. 399).

Аналіз досліджень із різних наукових галузей засвідчив, що багатогранність концепту транскультурності дозволяє підійти до формування відповідної компетентності з різних позицій. Так, транскультурна компетентність ефективно формується в умовах інтернаціоналізації вищої освіти, зокрема в процесі: навчання та стажування за кордоном, викладання іноземної мови, вивчення етики міжнародних відносин, країнознавства, під

час опанування фахових дисциплін музичного профілю, студіювання міжнародних досліджень, наукового обміну, участі в міжнародних дослідницьких проєктах, спілкування з інокультурними студентами, створення інтернаціональних музично-виконавських колективів.

Вважаємо, що зміст транскультурної освіти магістрів музичного мистецтва обов'язково має включати три компоненти, які корелюються між собою: національний (виконує функцію самоідентифікації особистості як представника певної нації); інокультурний (дозволяє особистості вступати в рівноправний діалог із полікультурним оточенням); загальнолюдський («включає» особистість у сучасні цивілізаційні процеси й залучає її до загальнолюдських аксіологічних орієнтирів (Wang Binbin, 2021).

У нашому дослідженні транскультурну компетентність майбутніх магістрів музичного мистецтва дефініціюємо як їхню здатність пошукувати і знаходити наднаціональну єдність світового культурного простору засобами музичного мистецтва, зокрема усвідомлювати художньо-образний зміст музичних артефактів та інтерпретувати його в контексті сучасних геокультурних процесів, що дозволяє магістрам музичного мистецтва бути затребуваними в якості викладачів і виконавців-інструменталістів у будь-яких країнах (Wang Binbin, 2020, с. 5).

За результатами порівняльно-зіставного аналізу актуальних досліджень можна стверджувати, що структура транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва складається з трьох основних компонентів: світоглядного, що забезпечує транскультурне бачення музичної картини світу; компетентнісного, що містить транскультурну обізнаність з інструментальною музикою різних геокультурних регіонів і здатність адекватно відтворювати її зразки; творчого, що включає здатність створювати й розповсюджувати музично-інструментальні опуси транскультурного характеру.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Широта і гнучкість концепту транскультурності свідчить про можливість його конкретизації в галузі музичної педагогіки з урахуванням резервів інтернаціоналізації вищої освіти, студіювання міжнародних досліджень мистецького профілю, спілкування з інокультурними здобувачами, інструментального музикування тощо.

Структура транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва включає такі взаємопов'язані компоненти, як світоглядний, компетентнісний і творчий, опанування якими дозволяє випускникам музично-педагогічних факультетів бути затребуваними на міжнародному

ринку праці й успішно виконувати свою функцію проводиря музичного мистецтва в умовах геокультурних процесів.

У подальших публікаціях плануємо висвітлювати результати експериментальної роботи з формування транскультурної компетентності магістрів музичного мистецтва в процесі інструментальної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

- Bilova, N. (2018). Polycultural dimension of art education. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології (Pedagogical sciences: theory, history, innovative technology)*, 6, 142–154.
- Dagnino, A. (2013). Global Mobility, Transcultural Literature, and Multiple Modes of Modernity. *Transcultural Studies*, 130-160.
- Kohlberg, L. (1984). *The Psychology of Moral Development: The Nature and Validity of Moral Stages (Essays on Moral Development, Volume 2)*. Harper & Row
- Wang, Binbin (2021). Methodological foundations of forming future musical art masters' transcultural competence in the process of instrumental training 10-15. *Knowledge, Education, Law, Management*, 3 (39), 10-15.).
- Wang, Binbin (2020). Theoretical and methodological aspects of transcultural competence formation in masters of musical art in the process of instrumental training by means of arrangements and musical adaptations. *The scientific heritage*, 50, 3-6.
- Горбунова, Л. С. (2015). *Освіта для дорослих: когнітивно-комунікативні стратегії і практики* (дис. ... доктора філософських наук: 09.00.10 – філософія освіти). Київ (Horbunova, L. S. (2015). *Education for adults: cognitive-communicative strategies and practices* (DSc thesis). Kyiv).
- Женис, Н., Киынова, Ж. К. (2018). Транскультурный подход в рамках изучения национальной литературы. *Вестник КазНУ*, 2 (170), 49 (Jenis, N., Kiynova, J. K. (2018). Transcultural approach in the study of national literature. *Bulletin of KazNU*, 2 (170), 49).
- Князян, М. О. (2016). Загальнокультурна компетентність майбутніх учителів як наукова проблема. *Педагогіка та психологія*, 164-170, 55 (Kniazian, M. O. (2016). General cultural competence of future teachers as a scientific problem. *Pedagogy and Psychology*, 164-170, 55).
- Коваленко, О. В., Єпик, Л. І. (2021). Принципи та механізми формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців з музичного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 197, 121-129 (Kovalenko, O. V., Epik, L. I. (2021). Principles and mechanisms of formation of intercultural competence of future specialists in music art. *Proceedings. Series: Pedagogical Sciences*, 197, 121-129).
- Кондратьева, О. М. (2016). *Формування полікультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи (на засадах лінгвокраїнознавчого підходу)* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ (Kondratieva, O. M. (2016). *Formation of multicultural competence of future primary school teachers (on the basis of linguistic approach)* (PhD thesis). Kyiv).
- Перотті, А. (2001). *Виступ на захист полі культурності*. Л.: Кальварія (Perotti, A. (2001). *Speech in defense of the field of culture*. L.: Calvary).
- Рикер, П. (2002). *История и истина*. СПб.: Алетея (Reeker, P. (2002). *History and truth*. SPb.: Aleteya).
- Самойленко, Н. (2013). *Міжкультурна компетентність майбутніх фахівців гуманітарного профілю*. Київ: Рібест (Samoilenko, N. (2013). *Intercultural competence of future specialists in the humanities*. Kyiv: Ribest).

- У, Іфан (2012). *Методика підготовки майбутніх учителів музики України і Китаю до роботи в умовах полікультурного середовища* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання). Київ (In, Ifan (2012). *Methods of preparation of future music teachers of Ukraine and China to work in a multicultural environment* (PhD thesis). Kyiv).
- Хачатрян, Є. (2020). *Формування міжкультурної дискурсивної компетентності майбутніх фахівців з економіки в процесі вивчення гуманітарних дисциплін* (дис. ... канд. пед. наук). Харків (Khachatryan, E. (2020). *Formation of intercultural discursive competence of future specialists in economics in the process of studying humanities* (PhD thesis). Kharkiv).
- Хмелевська, І. О. (2021). *Методика формування інтегральної компетентності майбутніх викладачів музичного мистецтва та хореографії* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання). Суми (Khmelevska, I. O. (2021). *Methods of forming the integral competence of future teachers of musical art and choreography* (PhD thesis). Sumy).
- Чжан, Ювень (2020). *Формування полікультурної компетентності студентів в університетах КНР* (дис. ... доктора філософії: 011 Освітні, педагогічні науки). Харків (Zhang, Yuven (2020). *Formation of multicultural competence of students in Chinese universities* (PhD thesis). Kharkiv).

РЕЗЮМЕ

Ван Биньбинь, Николаи Галина. Структура транскультурної компетентності магістрів музикального искусства.

В статье отражены результаты исследований проблемы формирования транскультурной компетентности соискателей второго уровня высшего музыкально-педагогического образования в процессе их инструментальной подготовки. Обоснована структура транскультурной компетентности магістрів музикального искусства, включающая такие взаимосвязанные компоненты, как мировоззренческий, компетентностный и творческий. Мировоззренческий компонент обеспечивает транскультурное видение музыкальной картины мира, компетентностный компонент включает в себя транскультурную осведомленность с инструментальной музыкой различных геокультурных регионов и способность адекватно воспроизводить ее образцы, творческий компонент включает способность создавать и распространять музыкально-инструментальные образцы транскультурного характера.

Ключевые слова: структура, транскультурная компетентность, магістри музыкального искусства, музыкально педагогическое образование, инструментальная подготовка, компоненты.

SUMMARY

Wang Binbin, Nikolai Halyna. The structure of transcultural competence of the masters of musical art.

The article reflects the results of studies of the problem of the transcultural competence formation of applicants for the second level of higher musical and pedagogical education in the process of their instrumental training. The structure of transcultural competence of masters of musical art has been substantiated, which includes such interrelated components as world outlook, competence and creativity. The worldview component provides a transcultural vision of the musical picture of the world, the competence component includes transcultural awareness of instrumental music from different geocultural regions and the ability to adequately reproduce its samples, the creative

component includes the ability to create and disseminate musical and instrumental samples of a transcultural nature.

It is shown that the breadth and flexibility of the concept of transculturalism indicates the possibility of its concretization in the field of music pedagogy, taking into account the reserves of internationalization of higher education, learning international art studies, communication with foreign culture, instrumental music and so on.

The structure of transcultural competence of masters of musical art includes such interrelated components as worldview, competence and creativity, mastering which allows graduates of music and pedagogical faculties to be in demand in the international labor market and successfully perform their function as a leader of musical art in geocultural processes.

In further publications it is planned to highlight the results of the experimental work on the formation of transcultural competence of masters of musical art in the process of instrumental training.

Key words: *structure, transcultural competence, masters of musical art, musical pedagogical education, instrumental training, components.*

УДК 378.02:372.8

Олег Ткачук

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID ID 0000-0002-5276-3558

Віра Бредньова

Архітектурно-художній інститут,
Одеська Державна академія будівництва та архітектури
ORCID ID 0000-0002-3005-2384

Ольга Смичковська

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
ORCID ID 0000-0002-1823-5137
DOI 10.24139/2312-5993/2021.05/316-325

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ДИСЦИПЛІН ОБРАЗОТВОРЧОГО ЦИКЛУ З ГРАФІЧНИМИ

На сучасному етапі реформування системи вищої освіти важливе значення має вміння комплексного застосування знань та індивідуальних компетенцій, а також порівняння і перенесення ідей і методів із однієї дисципліни до іншої. Досягнення таких вмінь для здобувачів – актуальна задача для закладів вищої освіти (ЗВО). У статті розглядаються питання використання міждисциплінарних підходів і міждисциплінарної інтеграції у викладанні графічних дисциплін студентам творчих і технічних спеціальностей за допомогою інноваційних технологій, а також підвищення зацікавленості здобувачів до дисциплін, що вивчаються, що є метою наших досліджень. Методами проведення експериментальних досліджень були навчальні спостереження, багатовимірний метод обробки статистичних даних, експертні оцінки та порівняльний метод контент-аналізу. Результати досліджень узагальнюються в представленій роботі. Пошуки вдосконалення міждисциплінарних підходів будуть